

HOOFDSTUK 9: GEDRAGSPROTOCOL

9. Gedragsprotocol

1. Achtergrond en doelstellingen
2. Het gedragsprotocol
3. schorsen en verwijderen
4. klachtenregeling
5. Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en SISA

9.1 Achtergrond en doelstellingen

9.1.1 Beleid

Het "bevorderen van een veiliger samenleving" is één van de centrale doelstellingen van de overheid. Geweld onder jongeren en in de gehele samenleving is een maatschappelijk vraagstuk. Ouders en scholen hebben een belangrijke taak tegen te gaan dat jongeren gewelddadig zijn of worden. De minister van onderwijs kent hierbij de school een opvoedende taak toe. Agressie en geweld op school vormen een steeds grotere bedreiging voor het schoolklimaat en tast de veiligheid aan. Scholen moeten voornamelijk aan preventie van geweld werken. Problemen op het gebied van sociale veiligheid in scholen betreffen vooral pesterijen, vormen van geweld als diefstal, vernielingen en agressief gedrag, seksuele intimidatie en discriminatie. Scholen kunnen hier binnen de onderwijsomgeving iets aan doen. Door structureel aandacht te besteden aan een veilige leeromgeving, kunnen scholen voorkomen dat zaken uit de hand lopen, zodat zij niet langer worden overvallen door incidenten, maar vooral leert de school de kinderen een houding van respect voor de ander en diens spullen.

De minister van onderwijs wil dat het komt tot sluitende samenwerkingsafspraken en afspraken over verantwoordelijkheden. Er komt een sluitend netwerk waarin minimaal zijn vertegenwoordigd: scholen, leerplichtambtenaar, schoolmaatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, bureau jeugdzorg, politie en justitie. Om de bestaande vrijblijvendheid in de samenwerkingsafspraken te doorbreken, is een akkoord in voorbereiding op bestuursniveau in het kader van de Bestuursakkoorden Nieuwe Stijl (BANS). Rijk, provincies en gemeenten hebben in het kader van BANS aangegeven ervoor zorg te willen dragen dat hun inspanningen voor jeugd naadloos op elkaar aansluiten en elkaar versterken.

9.1.2 Algemene uitgangspunten

De Inspectie van het onderwijs ziet in haar reguliere schooltoezicht toe op het schoolklimaat op basis van het toezichtskader. Zij ziet daarmee ook toe op de manier waarop scholen omgaan met pesten, als onderdeel van het schoolklimaat. In aanvulling daarop houdt de inspectie sinds kort toezicht op extreme vormen van pesten via de Wet op het onderwijstoezicht. Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen, gericht op één persoon, die zich hiertegen niet kan verdedigen. De school kan en mag pestgedrag niet negeren. Pesten kan negatieve psychische gevolgen hebben voor de rest van het leven van de leerling en leidt tot grote maatschappelijke schade, omdat er verband bestaat tussen gepest worden en ontwikkeling van crimineel gedrag en kindermishandeling. De school heeft hierbij een opvoedende taak, die

gelijkwaardig is aan kennisoverdracht. FOKOR heeft een Anti Agressieprotocol Primair Onderwijs opgesteld (zie bijlage 1). Het RVKO-beleid voor sociale veiligheid richt zich op dit FOKOR-protocol. Zo ook het beleid van de Tarcisusschool.

9.1.3 Uitvoering

Alle (RVKO) scholen:

spelen een belangrijke rol bij de overdracht van normen en waarden en het versterken van de sociale cohesie;
zorgen voor een sociaal veilig klimaat;
leren kinderen zonder geweld met conflicten om te gaan;
signaleren pesten en pakken dit aan (zie bijlage 2 Voorbeeld pestprotocol);
bestrijden seksuele intimidatie;
bevorderen homo-emancipatie;
hebben een intern systeem van leerlingbegeleiding waarmee zij problemen aanpakken;
moeten voor leerlingen met ernstige problemen een beroep kunnen doen op een sluitend netwerk van externe voorzieningen;
zorgen dat personeel voorbeeldgedrag toont;
zijn actief bij het tegengaan van verzuim en schooluitval

Meer informatie:

- <http://www.schoolenveiligheid.nl>
- [Transferpunt jongeren, school en veiligheid \(APS\)](#)
- www.agressieaanpakken.nl
- www.vfpf.nl (agressie en geweld)
- www.pestten.net
- www.pspi.nl

Bijlage 1

Anti Agressie Protocol Primair Onderwijs (FOKOR)

Pre-ambule

Beleid rondom veiligheid en agressie zijn duidelijk terug te vinden in dit schoolplan en de schoolgids. Hierbij valt ondermeer te denken aan schoolregels, pestprotocol, gedragscode bij kindermishandeling, regels voor internetgebruik, regels omtrent oudercontracten en gedragsregels in het gebouw. Wij zijn als schoolorganisatie tot tien minuten voor en na schooltijd verantwoordelijk voor onze leerlingen.

De doelstelling van dit protocol richt zich op het gedrag van leerlingen, leerkrachten en (externe) medewerkers, ouders, verzorgers en familieleden van kinderen die de school bezoeken.

Door zich aan het onderstaande reglement te houden, heeft een school voor primair onderwijs recht op de werking van het [Anti Agressie Protocol deel 2](#).

Anti Agressie Protocol deel 1

De school houdt zich aan de volgende regels:

1. Beleid rondom veiligheid en agressie zijn duidelijk terug te vinden in het schoolplan en de schoolgids. De school heeft een verwijzing naar het Anti Agressie Protocol opgenomen in de schoolgids.
2. De school zorgt voor een professionele houding van de medewerkers op het gebied van
  - gesprekken met ouders en verzorgers
  - open en de-escalerende houding naar kinderen en volwassenen
  - aanbod voor deskundigheidsvergroting op dit gebied (eventueel in teamtrainingen)
3. Professionele ondersteuning bij moeilijke gesprekken door directies, interne begeleiders, de schoolmaatschappelijk werker of een ervaren collega.
4. De school voert een duidelijk beleid ten aanzien van zorgleerlingen met onvoldoende sociale competentie.
Te denken valt aan:
  - duidelijke zorgstructuur met leerlingbespreking, groepsbespreking en handelingsplannen
  - afspraken bij een tijdelijk alternatief voor de eigen groep (bijv. een "time out collega", naar directie, enz.)
  - oudergesprekken met Intern begeleider en leerkracht
  - +dossiervorming
  - gesprek directie met ouders of verzorgers
  - aanmelding zorgteam
  - inbreng in MDO
  - in crisis besluit de directie in overleg met bevoegd gezag over schorsing of verwijdering
  - in crisis kan de directie in overleg met het bevoegd gezag besluiten om een mediator of deskundige begeleiding in te roepen.
5. De school heeft een duidelijk beleid omtrent de toegankelijkheid van het gebouw, het schoolplein en de gymzaal. Eventueel zijn er afspraken gemaakt over het minimum aan personeelsleden dat op school moet zijn.

Anti Agressie Protocol deel 2

De Tarcisusschool hanteert het [Anti Agressie Protocol deel 1](#) daardoor kunnen wij rekenen op ondersteuning door FOKOR, politie, JOS, afd. leerplicht en schoolbesturen:

1. FOKOR heeft een Anti Agressie Protocol opgesteld.

2. Schoolbesturen steunen en stimuleren de scholen tot het uitvoeren van het *Anti Agressie Protocol*.
3. FOKOR biedt de scholen een "Gedragscode voor ouders en medewerkers" aan. De school kan deze gedragscode opnemen in de schoolgids.
4. FOKOR verzorgt eenmalig een folder voor ouders en verzorgers. Hierin staat de gedragscode duidelijk vermeld. De schoolbesturen onderschrijven deze gedragscode. Tevens is een poster ontwikkeld. De gedragscode wordt ondersteund met pictogrammen in de folder en op de poster.
5. Afspraken met politie op wijkniveau.
De politie geeft prioriteit aan de hulpvraag van de school, waarbij er afspraken worden gemaakt over de mate van prioriteit.
6. Afspraken met de DSO, afd. leerplicht.
De afdeling leerplicht onderneemt directe actie in geval van hoogste prioriteit. De afdeling leerplicht voert een duidelijk sanctiebeleid na consultering school.
7. Schoolbesturen hebben een actieve rol in het beëindigen van het conflict. Wanneer bemiddeling niet meer mogelijk blijkt, wordt er een andere school gezocht of wordt een voorrangsaanpak bij externe hulpverleners geactiveerd: bv. RIAGG, S(B)O, BOS-groep.

Anti Agressieprotocol deel 3

Gedragscode ouders¹ en medewerkers in scholen voor Primair Onderwijs

Ouders en medewerkers hebben kennisgenomen van de verwijzing naar het in de schoolgids opgenomen *Anti Agressie Protocol*.

Ouders en medewerkers die de school betreden, onderschrijven de volgende gedragscode en houden zich daaraan:

1. Ouders en medewerkers tonen elkaar respect.
2. Ouders en medewerkers hanteren fatsoenlijk taalgebruik.
3. Ouders en medewerkers treden niet agressief op.
4. Wanneer er een conflict is, werken ouders en medewerkers mee aan het zoeken naar en het vinden van een oplossing.

Deze gedragscode dienen de ouders/verzorgers bij inschrijving te ondertekenen.

9.2 Het gedragsprotocol

Doel van dit pestprotocol

- Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken;
- door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de activiteitencommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit *pestprotocol*.

Pesten op school, hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden.

Voorwaarden:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders);

- de school probeert pestproblemen en wangedrag, zoals elkaar bedreigen, vechten enz. te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten en wangedrag met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld;
- dit gebeurt elk schooljaar opnieuw in elke groep, waar ook iedereen zijn/haar handtekening onder zet. Deze regels zijn een afgeleide van de schoolregels en het liefst positief gesteld. Deze regels worden zichtbaar in de groep opgehangen en zullen in de derde week van het nieuwe schooljaar op de site geplaatst worden zodat ouders thuis ook weten welke regels actueel zijn;
- als pesten optreedt, moeten leerkrachten (indien nodig in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen;
- wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak (zie stap 4 tot en met 7)
- wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren;
- op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld. Voor de Tarcisiusschool zijn dat meester Francis van Kruining en juffrouw Jeanette Schraauwers.

- De school behoudt zich het recht voor, om in individuele gevallen van dit protocol af te wijken.

Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest;
- een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest- probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.
- Plagen en pesten liggen in elkaars verlengde, maar als plagen stelselmatig en doelbewust, zelfs na bespreken en ingrijpen uitgevoerd blijft worden spreken wij over pesten. Gevoelsmatig kan dit anders ervaren worden.

Hoe willen wij daar mee omgaan?

- Op school houden wij wekelijks een les die gaat over sociale competenties. De les komt voort uit de methode voor sociale competenties die wij hanteren. Afhankelijk van de situatie binnen de groep wordt de lesinhoud afgestemd aan de situatie. Wij gebruiken de methode 'Kinderen en hun sociale talenten' en 'normen en waarden' om te werken aan omgaan met conflicten.
- Elk moment als zich een ongewenste situatie voor doet die de sfeer of het gevoel van veiligheid aan tast, zal de groepsleerkracht het onderwerp bespreken en handelen.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen tijdens informele maar ook tijdens de formele (les) gesprekken.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten en thuis de ouders is van groot belang. Er zal minder sprake zijn van pesten en ander ongewenst gedrag in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen. Dit gebeurt elk jaar opnieuw aan het begin van het schooljaar waarin wij maximaal tien klassenregels met de kinderen maken en bewaken die afgeleid zijn van de schoolregels en daar waar mogelijk op een positieve wijze opgesteld zijn. (dus; je mag lopen i.p.v. niet rennen) Dit omdat de hersenen het woord 'niet' niet kennen.
- Op de Tarcisiusschool mogen wij allemaal verschillend zijn en andere normen en waarden nastreven en leven. Toch zijn er gemeenschappelijke waarden en normen die nageleefd moeten worden om met een groep op een fijne en veilige manier te werken en

te leven. Iedereen is uniek en heeft recht op zijn/haar plekje maar nooit ten koste van een ander. Conflicten horen bij opgroeien en er mee omgaan zal je moeten leren. Al doende leert men. Conflicten geven je de mogelijkheid om je verder te ontwikkelen. Dit betekent dat wij de kinderen altijd eerst een kans geven om zelf hun conflicten op te lossen door met elkaar in gesprek te gaan, waarbij de leerkracht in eerste instantie een neutrale positie inneemt. (niet veroordelend). De oplossing van een conflict moet in redelijke mate tegemoet komen aan de wensen van de betrokkenen. Het is uiteindelijk de leerkracht, in samenspraak met de IB'er of directie, die voor een adequate oplossing van elk conflict zorg draagt en in uitzonderlijke gevallen met behulp van de ouders/verzorgers.

Binnen de Tarcisiusschool hebben wij algemene omgangsregels opgesteld die in de schoolgids te lezen staan.

Omgaan met elkaar:

- Kinderen spreken een leerkracht, stagiaire, conciërge, hulpouder en andere onderwijsondersteuners aan met meester en juf en de voornaam
- Kinderen spreken andere volwassenen aan met meneer of mevrouw, eventueel met achternaam.
- Kinderen spreken andere kinderen aan met de voornaam.
- Discriminerende opmerkingen of gedragingen worden niet getolereerd en zullen daarop aangesproken worden.

Algemene beleefdheidsregels:

- Bij het binnenkomen in de klas zullen de leerkrachten de kinderen goedemorgen of –middag wensen en dag zeggen bij het weggaan, dat verwachten wij ook van de leerlingen.
- Zorg dat je degene die je aanspreekt ook aankijkt.
- 'Alstublieft' en 'dank je wel' is een gewenste omgangsvormuifing.
- Wacht tot iemand uitgepraat is.
- Een groep gaat altijd voor en loop achter volwassenen langs.
- De trap op via de rechterzijde zo ook de trap af, zo kan iedereen elkaar altijd passeren. Kinderen lopen één voor één achter elkaar de trap op of af.
- Sta even stil als iemand iets tegen je zegt of iets van je wil weten.
- Iets van iemand opruimen helpt je eigen omgeving schoon te houden.

Signalen van pesten kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen;
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot;
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven;
- briefjes doorgeven;
- beledigen;

- opmerkingen maken over kleding;
- isoleren;
- buiten school opwachten, slaan of schoppen;
- op weg naar huis achterna rijden;
- naar het huis van het slachtoffer gaan;
- bezittingen afpakken;
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.
- Pesten via sociale media als Hyves, twitter, face book enz.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Drie hoofdregels

Regel 1

Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: "Je mag niet klikken, maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit is geen klikken".

Regel 2

Een medeleerling heeft ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3

Samenwerken zonder bemoeienissen. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Regels die gelden in alle groepen (zie ook schoolgids; bijlage 1 - afspraken)

' BIJLAGE 1' – AFSPRAKEN

Wij vinden het belangrijk dat wij onze medemens met respect behandelen en zorgvuldig met onze spullen en omgeving omgaan. Dat betekent niet anders dat wij onze medemens behandelen en benaderen zoals wij zelf ook graag behandelt en benadert willen worden. Daarom hebben wij afspraken gemaakt over hoe wij dat op onze school doen. Deze afspraken willen we zo goed mogelijk vastleggen. Regelmatig kunnen zij dan ook worden bijgesteld. De tot nu toe gemaakte afspraken kunt u hieronder lezen. In onze jaarkalender staan de meest recente afspraken.

Omgaan met elkaar

- Kinderen spreken een leerkracht, onderwijsassistent, klassenassistent, conciërge en hulpouders aan met meester of juf inclusief de voornaam.
- Kinderen spreken volwassenen aan met mevrouw of meneer, eventueel met achternaam.
- Kinderen spreken andere kinderen aan met de voornaam.
- Discriminerende opmerkingen of gedragingen worden niet getolereerd.

Algemene beleefdheidsregels

- Bij het binnenkomen in de klas kan heel goed "goedemorgen, goedemiddag" gezegd worden. Ook "dag ..." bij het weggaan is gebruikelijk.
- Zorg dat je degene met wie je spreekt aankijkt.
- "Alstublieft" en "dank je wel" zijn op hun plaats.
- Wacht tot iemand is uitgepraat.
- Loop achter volwassenen langs en doorkruis geen groepjes (kinderen noch volwassenen)
- Op de trap loopt iedereen rechts, zodat wij elkaar altijd kunnen passeren. Een groep gaat altijd voor.
- Sta even stil als iemand iets tegen je zegt of iets van je wil weten.
- Iets van iemand anders opruimen is helemaal niet erg.

Rondom de school

- De speelplaats is om te spelen, dus voor en na schooltijd en tijdens de pauze mag er niet gefietst worden.
- De speelplaats voor de groepen 3 t/m 5 is op de Johan de Wittlaan tussen de paaltjes en het hek, op het speelveld.
- De kinderen van de groepen 6 t/m 8 spelen op de speelplaats bij de dependance op de Margrietstraat.
- Voetballen mag alleen op het kunstgrasveld. In verband met de grote drukte op de speelplaats wordt er niet gevoetbald vanaf 8.15 u. tot 8.30 u. en vanaf 12.45 u. -13.00u. behalve als je toestemming hebt dan de overblijfmedewerker tijdens het overblijven.
- Fietsen worden met een goed slot in het fietsenhok geplaatst.
- Tijdens het spelen op de speelplaats zijn vechten, schijngevechten en bijzonder wilde tikspelletjes niet toegestaan.

- Rollerskates, steppen mogen alleen in de grote pauze gebruikt worden op de speelplaats. Wij adviseren de ouders deze kostbaarheden niet mee te geven omdat wij als school niet verantwoordelijk zijn voor beschadiging, verlies of diefstal van dergelijke dure speelmaterialen.
- Afval gooien we in de prullenbakken.
- Als er een probleem is op de speelplaats moet dat gezegd worden tegen de leerkracht of overblijfmedewerker die op dat moment buiten loopt.
- Kinderen die niet overblijven mogen vanaf 12.45 uur weer op de speelplaats.

Naar buiten en naar binnen

- Naar binnen en naar buiten gaan gebeurt ordelijk met de leerkracht in een rij.
- Peuters en kleuters komen vanaf 08.30 uur en 13.00 uur met hun ouders naar binnen.
- Als het hard regent gaan de deuren op tijd open en dan mogen de kinderen rechtstreeks naar hun lokaal.

Gangen en hallen

- In de gangen en hallen is het rustig. Dit betekent ook dat ouders van bijvoorbeeld de berengroepen geacht worden om 08.30 uur en 13.00 uur de school te verlaten, want dan beginnen de lessen.

Te laat en verzuim

- Leerlingen die te laat komen, moeten een briefje bij zich hebben dat ondertekend is door een van de ouders en waarin de reden vermeld staat. Ouders kunnen dit ook tijdig persoonlijk, telefonisch of per e-mail meedelen.
- Bij ziekte moet dit op de eerste dag tussen 08.00 - 08.30 uur gemeld worden.
- Werkweek en schoolreis zijn verplichte schooldagen. Kinderen die om welke reden dan ook niet meegaan worden gewoon op school verwacht.
- Ongeoorloofd schoolverzuim wordt doorgegeven aan de leerplichtambtenaar.

Gymnastiek en zwemmen

- Schoolzwemmen en gymnastiek behoren bij ons op school tot de verplichte vakken en moeten door alle leerlingen gevolgd worden.
- Kinderen die met toestemming nooit zwemmen/gymmen worden op school opgevangen.
- Kinderen die om wat voor reden dan ook een enkele keer niet zwemmen/gymmen worden wel geacht in het zwembad/gymzaal aanwezig te zijn.
- Kinderen gymmen op gymschoenen en groep 3 t/m 8 in gymkleding.

Overig

- Boeken, schriften, rapporten, potloden en vulpennen van school moeten zorgvuldig behandeld worden. Bij verlies of vernieling wordt het in rekening gebracht bij de ouders.
- Indien kinderen moedwillig andermans spullen vernielen dan verwachten we ook dat deze vergoed worden.
- Kinderen die om één of andere reden na school werk af moeten maken doen dit niet langer dan 15 minuten. Duurt het toch langer, dan worden ouders hiervan op de hoogte gesteld.
- De school neemt geen verantwoording voor meegebrachte spullen. De kinderen dienen zelf voor hun spullen te zorgen.
- Voor de pauzes kunnen de kinderen gebruik maken van de schoolmelkvoorziening of zelf een goed sluitende beker of pakje met melk, karnemelk, chocolademelk, yogidrink of een sapje meebrengen (geen koolzuurhoudende frisdranken).
- Het drinken gebeurt binnen. Kinderen die wat te eten bij zich hebben voor de kleine pauze eten dit buiten op.
- Een snoepje is alleen in de grote pauze toegestaan.
- De school rondgaan bij verjaardagen gebeurt tussen 10.00 - 11.00 uur.
- Spullen die gevaar opleveren, zoals bv. zakmessen, vuurwerk en lucifers/aanstekers zijn in en rondom de school niet toegestaan. Als deze toch naar school worden meegenomen, dan zullen ze worden ingenomen en tijdens een gesprek met de ouders aan hen worden teruggegeven.

Aandachtspunten

- Gevonden voorwerpen worden naar de conciërge gebracht. Hij verzamelt deze spullen in een bak. Bij hem kun je dus vragen of je spullen gevonden zijn. Voor elke vakantie wordt de bak geleegd. Spullen die overblijven worden weggegooid of weggegeven.
- Zorg dat je gymspullen, tas etc. duidelijk voorzien zijn van je naam en groep. Je zult hem gemakkelijker terugvinden.
- De ruimte om fietsen te plaatsen is beperkt; je hebt er last van bij het buitenspelen. Kom daarom alleen op de fiets als dat echt nodig is.
- Omdat de school via smalle straatjes te bereiken is vragen wij u met klem en uit voorzorg, uw auto in de straten achter de school te parkeren als u uw kind(eren) naar school brengt met de auto. Dit om gevaarlijke situaties te vermijden.
- Sluit de buitendeur, ook als je hem open hebt aangetroffen.

Materialen

- Wij verwachten dat de kinderen in groep 3 t/m 8 over een goede etui of een pennendoos beschikken. Hierin kan de stabilo-pen, het potlood etc. worden bewaard.
- De school zorgt dat de kinderen een potlood, een liniaal en eventueel een gum krijgen. Ook zorgen wij voor schriften, multibandblaadjes en stabilo-vullingen. Op het moment dat de leerlingen dat nodig hebben zorgen, wij voor de benodigde teken- en handvaardigheidmaterialen.

- De school zorgt voor een luizencape, die door alle kinderen verplicht wordt gebruikt. Als de cape stuk gaat of zoekraakt dan kan bij de directie een nieuwe worden gekocht. Ook extra capes b.v. voor gym of zwemmen zijn bij de directie te koop tegen het bedrag van € 10.00 per cape.
- In groep 3 krijgen de kinderen een 23-rings multiband en een stabilo-pen. Als deze zoekraken of stuk gaan dan zorgt de leerling zelf voor een nieuwe. Zowel de multomap als de stabilo-pen zijn tegen kostprijs bij de directie te koop. Ook bij het zoekraken van een rapport vragen wij een onkostenvergoeding voor een kopierapport.
- In groep 7 en 8 moeten de leerlingen ook beschikken over een agenda (zie hoofdstuk 6 –huiswerk).
- Als de kinderen boeken uit het DC lenen zijn zij verantwoordelijk voor het op tijd inleveren. Zij dienen met zorg met de boeken om te gaan. Wordt er toch een boek beschadigd of raakt het zoek, dan dient het boek vergoed te worden.
- Tot slot moeten de kinderen op de gymdagen gymkleding en gymschoenen bij zich hebben. Dit gaat steeds weer mee naar huis, zodat het gewassen kan worden.

Toevoegingen:

Maatregelen speelplaats:

- Iedere leerkracht en/of overblijfmedewerker is verantwoordelijk voor wat er op de speelplaats gebeurt en grijpt dus in bij problemen.
- Iedereen die zich niet aan de regels en afspraken houdt, wordt ter verantwoording geroepen.

Deze regels gelden op school en daarbuiten

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde *schoolregels*, in overleg met de leerkracht. Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zogenaamde *groepsregels*. De groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen en deze worden drie weken na het begin van het schooljaar ook op de site geplaatst.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. De juf of meester zal het voorval met belanghebbende bespreken op hetzelfde of

een later tijdstip. Ook ongewenst gedrag t.a.v. ouders of leerkrachten wordt op deze manier behandeld.

Stap 3

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Ook wordt de naam van de ruziemaker/ pester in de groepsmap en bij de overblijf genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij herhaaldelijk ongewenst gedrag wordt er een notitie in Parnassys gemaakt en het gedrag van de leerling met de IB'er besproken. Indien nodig wordt er een sociaal/emotioneel groepsplan/handelsplan opgesteld. Bij de derde melding worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. SMW kan worden ingeschakeld.

De leerkracht biedt **altijd** hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten.

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) en vervolgens leveren stap 1 tot en met 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk stelling. De straf is opgebouwd in 5 fases, afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

Fase 1

- Een of meerdere pauzes onder toezicht binnen blijven;
- nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn, daarvan wel altijd de ouders op de hoogte stellen en vermelden in Parnassys;
- een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem;
- door gesprek: bewustwording wat het gedrag met het gepeste kind doet;
- afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Indien nodig een gesprek of evaluatiegesprek met de ouders naar aanleiding van de gemaakte afspraken uit het vorige gesprek..

Fase 2

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. Aan de ouders wordt nadrukkelijk om medewerking gevraagd bij het oplossen van het probleem. Er worden concrete afspraken gemaakt, vastgelegd en ondertekend en in het kinddossier bewaard. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de groepsmap /Parnassys en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Ook daarvan altijd een verslag in Parnassys en de papieren versie laten ondertekenen door ouders

Fase 3

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de IB'er, de vertrouwenspersoon en eventueel de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD, jeugdzorg, politie of schoolmaatschappelijk werk.
- In overleg met de ouders en leerkracht kan de IB'er toestemming vragen aan de ouders de gedragingen van een leerling te bespreken, om nog meer handvatten aangereikt te krijgen, tijdens het ZAT overleg. Via het ZAT kan verdergaande deskundige hulp worden ingeschakeld.

Vanaf nu blijft de IB'er betrokken en coördineert tot aan fase 4.

Fase 4

De directie wordt ingeschakeld door de IB'er. De directie neemt de coördinatie over.

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling een time-out te geven, tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. De directie initieert, in overleg met het bestuur dat eindverantwoordelijk is.

Begeleiding bij pestgedrag

De begeleiding die wij op de Tarcisusschool geven, gaat volgens het viersporenbeleid;

- Begeleiding van de gepeste leerling
- Begeleiding van de pester
- Begeleiding van de andere kinderen in de groep
- Adviezen aan de ouders

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;
- nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.

- zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- sterke kanten van de leerling benadrukken
- belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of "ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen". Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste;
- excuses aan laten bieden;
- in laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de "stop-eerst-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren;
- contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak² van het pesten?
- zoeken van een sport of club, waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn;
- inschakelen hulp, sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- neem uw kind serieus;
- houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind, leg het kind geen woorden in de mond;
- als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen, vraag naar wat er wel goed ging of gezellig was;
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport ;
- stimuleer uw kind zichzelf op een verantwoorde wijze te weren;
- steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- neem het probleem van uw kind serieus;
- raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- probeer achter de mogelijke oorzaak² te komen;
- maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- besteed extra aandacht aan uw kind;
- stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- geef zelf het goede voorbeeld;
- leer uw kind voor anderen op te komen;
- leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Met dit pestprotocol willen wij alle betrokkenen binnen en bij de Tarcisusschool laten zien dat wij:

- Het belangrijk vinden dat kinderen zich tijdens de basisschoolperiode veilig mogen voelen, zodat zij zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen;
- wij door regels en afspraken zichtbaar te maken en na te leven, het mogelijk maken dat kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aan kunnen spreken op het naleven van deze regels en afspraken;
- We door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, anderen ook hun ruimte te gunnen, niet jezelf als centrale factor te stellen, ook alle andere kinderen in de gelegenheid te stellen om met veel plezier naar school te gaan!

Nogmaals willen wij aangeven dat dit protocol onderschreven wordt door leerkrachten, vertegenwoordigers van ouders uit de medezeggenschapsraad, directie en bestuur.

---

1 Met ouders worden ook verzorgers, familieleden en andere opvoeders bedoeld

2 Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie;
- voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- voortdurend met elkaar de competitie aan gaan;
- laag gevoel van eigenwaarde, weinig zelfvertrouwen;
- teveel druk ervaren m.b.t prestaties;
- heel gevoelig voor stemmingen;
- een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

9.3 Schorsen en verwijderen

Verwijderen van een leerling is een wettelijke term die slaat op de situatie dat een leerling uitgeschreven wordt. De leerling verdwijnt definitief van school. Schorsing is niet op de wet gebaseerd, maar een in de praktijk gegroeid fenomeen.

Een beslissing tot schorsing of verwijdering moet met de uiterste zorgvuldigheid worden genomen.

Schorsing

Schorsing is aan de orde wanneer het schoolbestuur of directie bij ernstig wangedrag van een leerling onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing.

Ernstig wangedrag van een leerling kan bijvoorbeeld zijn mishandeling, diefstal of herhaald negeren van een schoolregel; de leerling misdraagt zich zo, dat van verstoring van de rust en orde op school sprake is.

Schorsing geldt altijd voor een beperkte periode, nooit voor onbepaalde tijd.

Procedure voor schorsing:

- Namens het bestuur schorst de directeur.
- Schorsing van leerlingen dient op basis van een voldoende gegronde reden te geschieden.
- De directeur kan een leerling voor een periode van ten hoogste één week schorsen.
- De directeur deelt het besluit tot schorsing aan de ouders mee. In dit besluit wordt vermeld: de reden(en) voor schorsing, de aanvang en tijdsduur van schorsing en eventuele andere genomen maatregelen.
- Een afschrift van deze mededeling wordt verzonden aan het bestuur van de RVKO, in casu de bovenschoolse manager.
- Bij schorsing voor een periode langer dan één dag, stelt de directeur de inspectie en de leerplichtambtenaar schriftelijk met opgave van redenen in kennis.
- Schorsing van een leerling vindt in principe pas plaats na overleg met de leerling, de ouders en de groepsleerkracht.
- De school stelt de leerling in staat, bijvoorbeeld door het opgeven van huiswerk, te voorkomen dat deze een achterstand oploopt.

Verwijdering

In de Wet op het basisonderwijs regelen artikel 24 en 42A de verwijdering van leerlingen.

Verwijdering is een maatregel bij zodanig ernstig wangedrag dat het bestuur concludeert dat de relatie tussen school en leerling (ouders) onherstelbaar verstoord is.

Uit de jurisprudentie blijkt dat verwijdering ook kan plaatsvinden vanwege wangedrag van ouders van leerlingen.

Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die een bestuur slechts in het uiterste geval en dan nog uiterst zorgvuldig moet nemen. Wanneer het bestuur de beslissing tot verwijdering van een leerling heeft genomen, moet vervolgens een wettelijke vastgestelde procedure worden gevolgd.

Procedure voor verwijdering:

- De directeur maakt voor de bovenschoolse manager een schriftelijk rapport op.
- De bovenschoolse manager hoort zo snel mogelijk de directeur en de betrokken leerkracht(en).
- De bovenschoolse manager deelt de ouders zo snel mogelijk het voornemen tot verwijdering van de leerling schriftelijk mee. Tegelijkertijd worden de ouders uitgenodigd de problematiek met de bovenschoolse manager te bespreken.
- De inspectie wordt van het voornemen in kennis gesteld.
- De bovenschoolse manager adviseert het bestuur. Het bestuur beslist. Indien het bestuur afwijkt van het advies en overweegt niet in te gaan op het verzoek tot verwijdering wordt er, alvorens een besluit wordt genomen, eerst overleg gepleegd met de directeur.
- Wanneer het bestuur besluit een leerling te verwijderen, dan zorgt het ervoor dat een andere school bereid is de verwijderde leerling toe te laten.
- Wanneer het gedurende 8 weken niet lukt om de leerling te plaatsen op een andere school, dan kan het bestuur de leerling verwijderen zonder vervolgonderwijs veilig te stellen. Het bestuur moet kunnen bewijzen zich gedurende deze periode te hebben ingespannen een andere school te vinden. E.e.a. dient schriftelijk vastgelegd te worden.
- Het bestuur maakt de beslissing tot verwijdering schriftelijk en met opgave van redenen bekend aan de ouders (door toezending of uitreiking). In dit besluit vermeldt het bestuur dat de ouders tegen de beslissing bezwaar kunnen maken. Het bestuur neemt het volgende op in het besluit: "Binnen 6 weken na deze bekendmaking kunnen de ouders bij bevoegd gezag schriftelijk bezwaar maken tegen de beslissing".
- Wanneer ouders tegen de beslissing bezwaar maken, beslist het schoolbestuur binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Het bestuur hoort de ouders, voordat het een beslissing neemt.
- De beslissing tot verwijdering wordt kenbaar gemaakt aan de leerplichtambtenaar.

Het is verstandig tijdig een dossier bij te houden waarin opgenomen is welke problemen zijn opgetreden en wat de school eraan heeft gedaan om ze op te lossen. Bij voorkeur bevindt zich in het dossier een schriftelijk waarschuwing. Ook doet u er verstandig aan verslag te maken van de gesprekken met de ouders en/of leerling.

Ouders kunnen zowel tijdens de bezwaarfase als in de daaropvolgende beroepsfase de rechter inschakelen. Tijdens de bezwaarfase kunnen ouders een kort geding bij de burgerlijke rechter aanspannen, waarin zij vragen het

bevoegd gezag te verbieden tot verwijdering over te gaan. Een kort geding kan voorkomen worden door bij de uitreiking of toezending van de beslissing tot verwijdering aan te geven dat de leerling de bezwaarfase op school kan afwachten.

In de beroepsfase is vooral de zorgvuldigheid van de toegepaste procedure van belang.

9.4 Klachtenregeling

Voor de klachtenregeling verwijzen we naar het document: Klachtenregeling RVKO primair onderwijs op de website van de RVKO. (www.rvko.nl)

9.5 Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en SISA

Indien wij vermoedens hebben van huiselijk geweld of kindermishandeling dan handelen wij volgens de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en doen we een melding in het signaleringssysteem SISA